Nr. 152. Sibiiu, Joi 30 Decemvre (11 Ianuarie 1883) 1882. *Anul XXX*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 4 .
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

„TELEGRAFUL ROMAN“,

cu 1. Ianuarie 1883, întră în anul al XXXI dela întemeerea lui.

Credincios misiunei sale, „Telegraful Roman“ s'a luptat și se luptă pentru interesele poporului român.

El a apărat și apără, pe lângă toată modestia puterilor de care dispune, interesele poporului român pe terenul național politic; național bisericesc, național social și economic, fără a perde din vedere datorințele sale patriotice în sensul cel adevĕrat, dictat de ființa comuniunei politice, în care trăim și de firea istorică și etnică a acesteia.

Nu numai a apărăt „Telegraful Roman“ și apără, ci caută sĕ și promoveze interesele poporului, cărui este dedicat dela întemeerea lui.

În fața evenimentelor ce continuă desvoltarea lor începută la 1848 prin întroducerea erei libertății, „Telegraful Roman“ nu'și va părăsì drumul croit. Apărarea naționalității pe terenurile indicate mai sus este acum mai arḑĕtoare ca în întreg periodul dela 1848 până acum. Evenimentele, cu cât înaintăm în timp, cu atâta apropie mai mult deslegarea definitivă a problemelor, care au sĕ redea libertatea popoarelor monarchiei, așa după cum li se cuvine. Egalitatea proclamată înainte cu treiḑeci și cinci de ani încă nu e perfectă, are însĕ sĕ devină perfectă. La perfecțiunea egalității însĕ se cere neîntreruptă activitate. Și pentru ca activitatea sĕ fie roditoare, ea nu trebue sĕ fie singuratică, a unuia sau a unora măcar. Toți membrii unui popor, care aspiră la un bun ideal sublim trebue se contribue la eluptarea lui. Fără de a scì unii de alții, o activitate, care sĕ fie în stare a produce un rod după cum îl pretindem, nu sĕ poate. O întâlnire de idei și de păreri cooperatoare este indispensabilă. Întâlnirea aceasta însĕ se face în ḑiaristică.

Precum se vede, nu facem reclamă egoistică. Dacă indigităm la necesitatea întâlnirei ideilor prin mijlocirea ḑiaristicei, indigităm la un ce indispensabil astăḑi pentru poporul care vrea sĕ trăiască — indigităm la ḑiaristica română preste tot, din care facem și noi parte.

La o parte dar cu indiferentismul și cu indolența acolo unde se mai află, și mai mult zel pentru afacerile publice, prin care se realisează bunurile ideale ale popoarelor.

Pentru că precum despre individ, numai atunci se poate ḑice că trăiesce, când scie despre ceea ce se petrece cu el și despre ceea ce se petrece în giurul seu, așa e și cu ori care popor. Altfel vegetează, și vegetațiunea unui popor încurageazǎ numai rapacitatea altora cari nu se sfiesc a se declara moștenitorii drepturilor celui nepăsător.

Articulii, cari apar în presa maghiară pentru asimilarea noastră, cu alte cuvinte, pentru prefaccrea noastră în maghiari, fac evident, că românii trebue sĕ fie neadormiți, sĕ stea la pândă, pentru ca viața lor, păstrată mii de ani, prin multe viforuri, sĕ nu se stingă acum, când lumina soarelui dreptății străbate și resfiră negurile din trecut.

Sĕ ne folosim dar de mijloacele ce ne sûnt puse la dispositiune.

În particular noi, cari încă cugetăm că contribuim cu modestele noastre puteri la ajungerea bunurilor naționale-patriotice de diverse naturi, credem că nu e nici o nemodestie din partene, dacă învităm pe pl. t. public a ne spriginì în lupta cea sacră, care ne obligă pe toți, a spriginì respândirea ideilor, prin cari sĕ ajungem la bunurile aspirațiunilor noastre legitime.

Luptăm o luptă grea, dar leală. Oamenii imparțiali și cu simț de dreptate nu ne vor putè băga nici o vină pentru că luptăm. **Nu vrem se asuprim pe nimenea, ci vrem ca nimenea sĕ nu fie asuprit.**

Premițênd aceste și repețind încă odată momentuositatea situațiunei actuale, nu vom greșì, dacă încheem cu învitarea la conlucrare comună, fie care după puterile sale, unii comunicând, alții primind cele comunicate spre a scì toți cele de sciut împreună.

Pentru cât putem noi înlesnì aceasta ne vom silì a ne face datoria, pe cât va fi cu putință, chiar și mai mult ca în trecut.

Publicul prenumere cât mai numeros, ca cu atât mai bine se ne poată controla.

Condițiunile prenumerațiunei se află în fruntea foaiei.

(Cu ocasiunea aceasta anunțăm că cu Nr. 1. vom începe în „Foiță“ publicarea unei lecturi de distracțiune și tot odată instructivă: Cristian Waldo sau Căile norocului, Roman de George Sand, trad. de E. B.)

Nr. **5090.** Pres.

Cercilariu

cătră toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa Transilvaniei.

Se fac atente și de astădată oficiile protopresbiterale și prin ele tóte oficiile parochiale din archidiecesa nóstră: că după statutul congresual din 20. Octobre 1878. Nr. 238. publicat de aicia cu cercilariul consistorial din 18 Decembre 1879. Nr. 3486. Plen. în tot anul la serbătórea Arĕtării séu a Botezului Domnului trebue sĕ se pórte în tóte bisericile din metropoliă un disc separat pentru adunarea și sporirea fondului metropolitan.

Pentru esecutarea acestui statut la procsima ocasiune a serbătorilor Botezului, sĕ se observe instrucțiunile din anii trecuți, după cari mai ales se recomêndă: ca preoțimea parochială sĕ îndemne pre popor la contribuire în discul metropolitan, făcêndu-i cunoscut scopul mărețiu al aceluia; apoi despre resultatul discului numit sĕ facă îndată după serbătorile Botezului raport oficial la concernentul oficiu protopresbiteral, transpunend totodată suma adunată, séu — décă în cas neasteptat în vre-o comună nu s'ar fi adunat nimica — sĕ descopere causa acestei scăderi regretabile; în fine oficiile protopresbiterale sĕ transpună la consistoriul archidiecesan cel mult până la *31 Ianuariu 1883* sumele adunate din tracturile lor, alăturând câte un conspect sumariu, din care sĕ nu lipséscă nici o comună.

Cercilariul acesta sĕ se publice cu tótă posibila grăbire.

Sibiiu, 27. Decembre, 1882.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Un present de anul nou Românilor din Treiscaune.

În fine maghiarisarea se propagă pe față, pretutindenea și în toată forma.

„Magyarország“ este titlul unei broșure lunare, ce apare dela Octomvre încoace în capitala Ungariei constituționale, cu patriotica programă de a propaga și sprijini cu toate mijloacele maghiarisarea, fără de care — li se pare prea entusiasmaților nostrii patrioți, — nu se mai poate susținè prestigiul și unitatea statului maghiar.

Agitațiunea „cutezată“ a „*Schulvereinului,*“ care a mișcat pasiunile Sasilor — se ḑice în vehementul apel adresat națiunei maghiare — a dat nascere acestei broșuri, care pe cât se recomândă de bine din punct de vedere național maghiar, pe atât este și de instructivă pentru poporul nostru român, a cărui maghiarisare de asemenea se intenționează și se sperează a succede repede și încă în masse.

Nu e destulă lauda de a se fi îndemnat cele 3 milioane de Nemți din Ungaria, sĕ se declare — spre necazul „*Schulvereinului*“ = de neaoși maghiari, ci acest succes mistificat, într'atâta a încuragiat pe conducĕtorii destinului patriei, încât — din punct de vedere al ideei de stat maghiare — ascriu cea mai mare indolență bărbaților lor de influență, dacă nu vor lua inițiativa spre formarea reuniunilor maghiarizătoare chiar și prin ținuturile curat maghiare, căci și pe acolo sûnt nemaghiari, carii trebuesc esterminați (mert ott is van magyartalanság, mely elpusztitandó.)

Averea și cultura preponderantă a natiunei și în special a aristocrației maghiare, ḑic ei, că îi îndreptățesce (?) la absorbirea celorlalte naționalități, care tendență, susținută și de guvern, nu poate lăsa nici o urmă de îndoială în reușirea scopului.

„Sĕ ne grupăm dară“, ḑice mai încolo citata foaiă periodică, „cine e maghiar, cine vrea sĕ fie maghiar, e cu noi, e aliatul nostru; cel ce e renitent, cine se opune, acela e contra unității naționale, pe acela sĕ'l sfêrâmăm“! (A ki magyar akar lenni, az a miénk, az szövetségesünk; a ki daczol, a ki ellenáll, az ellensége a nemzet egységének, azt tőrjük meg!)

Astfel de salutare amicabilă trimit „patrioţii“ cei mari tuturor nemaghiarilor şi în special Românilor!

I s'ar părea oare-cui ridiculă această provocare la adresa ori cărui nemaghiar şi aceasta cu atât mai vêrtos, căci şoviniştii nostri pe aiurea se laudă cu libertatea cea prea mare naţională din Ungaria, pe care însĕ o face ilusoriă cele 3 broşuri de pănă acum ale foaei „Magyarország“. Aceasta în îngâmfarea şi zelul sĕu prea mare de maghiarisare, pare că îşi vede scopul ajuns înainte de vreme, numind de acuma pe Românii din cottul Caraş Severinului de „foşti Valachi“ (volt oláhok,) carii îşi mulţămesc posiţiunea mai bună de astădi numai administraţiunei maghiare, pentru care sûnt gata a şi jertfì individualitatea naţională.

Ciudată afirmaţiune! — dacă chiar recenta alegere de vice-comite din acel comitat n'ar dovedì contrarul.

Dar acestea despre „Magyarország“ care şi-a luat frumoasa problemă de a civilisa şi a face „buni patrioţi“ din toate naţionalităţile din Ungaria prin maghiarisare, deocamdată numai *per tangentem*.

Sĕ revin însĕ la tema acestei scrieri, la presentul promis de anul nou Românilor din Treiscaune, căci şi acestora li a venit rêndul în special, şi încă în mai mare mĕsuri, de a fi fericiţi de către „patrioţii“ nostri.

Fostul redactor al ḑiarului „Nemere“ a trecut la nou înfiinţată foaie „Székely Nemzet“ şi astfel cea dintâiu capătă alt redactor, care şi anunţă schimbări însemnate în programul foaiei. Cestiunile de politică generală, promite ale pune la o parte dl Nagy Géza, noul redactor dela „Nemere“, şi în locul acestora 'şi va îndrepta privirea asupra referenţelor speciale ale poporului *siculic*. Între altele se consideră de urgentă resolvarea cestiunei sĕcuilor *romanisaţi* de religiunea *gr or.* (A görög keleti vallást követö Székelyek szemünk ellölti eloláhositásának kérdése.) La ori-ce altceva dar şi la atare poftă cutezată nu ne am mai fi putut aştepta chiar în cottul Trei scaunelor. Afacerea însĕ se pare a fi în deplină armonie cu mişcările de maghiarisare, pornite în toată Ungaria.

Cărui simplu muritor ar mai fi putut trece prin cap, că puţinii economi de vite şi cultivători de pământ, români de religiunea gr. or. cari abia fac astădi 18% din populaţiunea comitatului sĕ fi impus naţionalitatea sau religiunea conlocuitorilor maghiari compacţi carii atât prin prevalenţa numerică cât şi prin starea favorabilă politică au absorbit elementul român? Bietul miel nevinovat! tot el turbură apa, deşi se află mult mai în jos. Se poate însĕ şi aceasta cu mai multă raţiune istorică susţinè, că tocmai Românii sau maghiarisat în Treiscaune şi numai religiunea a mai ţinut o parte legaţi de trupina naţională, cu deosebire în centrul cottului, unde ai noştri — şi cari au mai remas — şi-au perdut portul şi limba. Apoi Unguri sau Sĕcui de ritul oriental, după atâta timp de netoleranţă religioasă, cine ar mai şi putè presupune că ar esista afară doară de unele capete infumurate, cari dacă s'ar putea — ar pretinde sĕ fie toată Europa maghiară?

Diferitele numiri de locuri şi sate, dară chiar şi multe nume curat românesci ce şi astădi le poartă familii maghiare, atestă pe deplin că Românii au trebuit sĕ fie mult mai mulţi la numĕr în Secuime de cum sûnt de present şi totuşi şi aceasta puţină rĕmăşiţă o reclamă în mare parte „patrioţii“ nostrii cu destulă seriositate pentru sine!

Ori cât de curioasă sar părea în fine această cestiune, reclamă totuşi o atenţiune serioasă din partea autorităţilor noastre bis., cu atât mai vêrtos că ne am cam dedat a vedè că domnii nostri 'şi pot duce in indeplinire aspiraţiunile şi poftele lor fie ele cât de esagerate. Şi apoi nu este tocmai de prisos a scì că un contigent însemnat al coreligionarilor nostri din Secuime il dau Românii maghiarisaţi, carii se pretind a fi Unguri de religiunea gr. or. Cestiunea devenì în urmă cu atât mai delicată. Porninduse curentul preparat de maghiarisare în părţile aceste, e de temut că vom perde dacă nu pe toţi, cel puţin o prea mare parte din credincioşi, cari prin centrul şi partea apuseană a comitatului numai după atâta sûnt Români, că-i botează şi îngroapă preotul nostru cu o stolă mai mică.

Dară ce are oare de gând propaganda maghiarisătoare cu partea confesională a acestor Secui (?) de relig. orientală, pe carii vrea ai protege? Ar voì doară sĕ înfiinţeze şi pentru acestia o episcopie maghiară ca greco-catolicilor în Satu-mare? Aceasta nu e tocmai de creḑut, căci nu sunt aşa mulţi la numĕr, numai cugetă poate, ca sĕ aibă Maghiari şi de religiunea gr. or., căci numai de acestia nu s'au găsit până acuma, nici între Ciangăii Bucovinei nici între cei ai României.

Ori cum ar fi, atentatele intenţionate sûnt destul de instructive pentruca sĕ ne pregătească la o luptă şi resistenţă energică, ca sĕ ne opunem cu succes, pe toate căile legale curentului de maghiarisare, care vrea sĕ ne despoaie tot mai mult de drepturile şi chiar de esistenţa noastră. Aci îmi aduc aminte de cuvintele deputatului naţional săsesc, Guido de *Baussnern*, rotsite în camera Ungariei cu ocasiunea regulărei Fundului regesc: „Lupta pentru drept“ ḑicea el, „formează partea morală a luptei celei „mari pentru esistenţă şi cine lucrând „în viaţă se substrage dela această luptă, „fie din orice motiv, — acela păcătuesce în contra moralităţii, basa „demnităţii omenesci“.

Ca se ne putem noi însĕ apĕra drepturile şi esistenţa naţională în Sĕcuime trebue se avem mai întâiu conducĕtori harnici, preoţi şi învĕţători zeloşi, cari sĕ scie şi se poată opune oric-ând o falangă tare de apărare, spre a impune, cel puţin, celor ce ar cerca sĕ ne atace limba şi autonomia bisericei. Durere însĕ! — căci tocmai slabi în ceea se privesce şi scoalele, — mai că nu avem de fel, sau şi care sûnt, sûnt prea slabe. Cum vom putea noi acum susţinè caracterul naţional, când prin toate comunele maghiarisate, nu găsesci unul din generaţiunea tênĕră, care sĕ vorbească românesce, sĕ aibă ocasiune a învĕţa limba, pe care părinţii lui au uitat-o de mult?

Este absolut necesar dară, ca sĕ ne cunoascem adevĕrata situaţiune şi toate tendenţele pornite asupra noastră din orice parte, spre a sci sĕ formăm cu atât mai la timp falanga de apărare a individualităţii noastre naţionale.

Aci este locul de a se da tot ajutorul posibil prin mijloace corespunḑĕtoare. Sĕ ne grupăm dară şi noi până când poate încă nu va fi târḑiu, căci deja se vede că rĕul va lua dimensiuni mai mari, întru cât înclinaţiunea spre maghiarisare începe a câştiga teren tot mai mult, chiar şi prin unele comune de acelea pe unde pân'acuma diferinţa de limbă şi de port au împedecat asimilaţiunea poporului nostru. Altcum este de temut că presentul ce ni se promite de anul nou acesta, pe viitor nu va rĕmânè numai promisiune goală, ci se vor silì domnii nostri, din dragostea ce-o au către Secuii (?) romanisaţi (!!) prin religiunea orientală, a le deschide toate braţele spre ai adăpa cu cultura şi foloasele ce li se pun în perspectivă.

D. C.

Revista politică.

Sibiiu, în 29 Decemvre.

Organele cele mai însemnate din monarchia austro-ungurească se ocupă cu atitudinea ce manifestează guvernul italian faţă cu iredentiştii din Italia. Cele mai multe laudă atitudinea guvernului italian faţă cu atentatorul, care a atacat pe ambasadorul austriac, când se întorcea din Vatican, cu acei ce au vrut sĕ desvĕlească bustul lui Oberdank şi acei ce (la Rimini) au vrut sĕ nimicească pagiura împĕrătească.

Din atitudinea aceasta s'ar vedè că raporturile oficiale dintre Austro Ungaria şi Italia sûnt bune. Sûnt însĕ unele ḑiare, precum între alte „Pester Lloyd“, care nu au încredere în vitalitatea guvernului italian, ba se îndoesc chiar şi în esistinţa monarchiei italiane. După aceste elementele republicane ar fi în Italia preponderante; ceea ce însĕ nu se potrivesce cu alegerile din urmă în corpurile legislative italiane, a căror resultat a fost o majoritate eclantantă pentru guvern.

Cum a putut cădè Italia în disgraţia unor foi, *per exscellentiam* unguresci, este deocamdată o enigmă.

Peninsula balcanioă, cetim mai departe, este într'o agitaţiune, pe care „Egyetértés“ o aseamănă cu cea premergătoare resboiului russo-româno-turcesc. Dela Adriatica până la Marea Neagră, ḑice Egyetértés, se simte adiarea unui curent premergĕtor evenimentelpr de importanţă.

În Albania capii seminţiilor ţin adunări poporale, a căror scop ulterior este a înainta petiţiuni împĕratului Austriei. Prin petiţiunile aceste Albanezii cer a fi încorporaţi la Austria.

Deminţirile scirilor acestora nu lipsesc; ele sûnt însĕ aşa de nehotărîte încât credinţa, că în cele din urmă tot se vor realisa, nu se poate delătura.

În Rumelia orientală, nu este de mult, de când a erupt neînţelegeri între Aleco paşa şi între representantul guvernului rusesc.

În Bulgaria lucrurile merg astfel, că trupele bulgare se consideră ca o avantgardă rusească. După disposiţiunile mai din urmă, cine vrea sĕ ajungă oficer în armata bulgară trebuie sĕ fiĕ servit cel puţin doi ani în armata rusească. În timpul mai nou şease-ḑeci de oficeri bulgari s'au dus la Petersburg pentru cualificaţiune ulterioară.

Dela Constantinopole se telegrafează că negocierile între delegaţii turcesci şi muntenegreni, privitoare la delimitarea graniţerilor, au dat în timpul din urmă de greutăţi, încât nu e speranţă că staturile limitrofe vor putè ajunge la o înţelegere; cel puţin negocierile se vor trăgăna încă timp îndelungat..

De altă parte in Armenia turcească situaţiunea este din ḑi în ḑi mai critică. Foi englezesci primesc telegrame despre esistenţa unei revoluţiuni in toată forma. Mişcarea revoluţionară purcede dela Tiflis şi este condusă de generali rusesci de naţionalitate armenească. Districtele Sivas, Van, Bitlis, Diarbecr şi Erzerum se pregătesc pe faţă ca sĕ scuture de pe sine jugul turcesc. Autorităţile turcesci aplică mĕsurile cele mai severe. În toate părţile s'au publicat legile escepţionale. Douĕsprăḑece sute de creştini armeni sûnt deja arestaţi.

În ministeriul din Bucuresci s'a făcut într'atâta o schimbare, că portfoiul ministrului de resboiu, pe care dela depărtarea lui Slăniceanu din post l'a purtat ministrul president, trece în mânile colonelului Fălcoianu. Cu ocasiunea aceasta înregistrăm că conducerea tuturor liniilor de fer în fruntea cărei a fost colonelul Fălcoianu, o primesce deputatul Calenderu, împuternicitul României din timpul procesului pentru întrarea liniilor ferate române în regia statului român.

Nici nu se putea altmintrea, Serbia, care a proclamat ca şi România independenţa sa, care şi a proclamat ca şi România pe principele seu rege, care după ce România şi a făcut bursă, şi a făcut şi ea, după ce România a cerut a fi admisă le conferenţa din Londra, trebuia se ceară şi dênsa (Serbia) a de fi admisă. O telegramă dela Belgrad din 8 Ianuarie n. spune, că cabinetul serbesc s'a adresat către guvernul englez cu cererea representantului ei sĕ fie admis şi el la conferenţa dunăreană.

În ceea ce privesce pe România ḑiarele din Viena, de vre o câteva ḑile, când vorbesc de cestiunea dunăreană, adaug, că România încă nu este învitată la conferenţă. Din „Romanul“, care ne a sosit în urmă se vede însĕ, că împregiurarea cea din urmă nu o află nici deamnă de discusiune „Romanul“ vorbesce cu atâta încredere despre conferenţa dunareană şi despre resultatul ei încât pare a nu ave nici o temere că desbaterile aceleia se vor termina în defavorul României.

Din Francia scirile ce vin sûnt cam împestriţate. Gambetta încă nu s'a aşeḑat definitiv în mormênt şi ḑiarele au adus scirea despre un triumvirat care sĕ se pună în posesiunea republicei; altele ne spun că legitimişti au arborat flămura burbonă (albă) „Siecle“, organul pres. camerei, arată ca cu Gambetta „resbunarea“ n'a intrat in pământ.

Spania fără sgomot, a trecut printr'o crisa ministerială dobândind un ministeriu nou şi liberal totodată.

Tot Ciangăii.

Altă probă de resunet la cele scrise în presa maghiară cu privire la Ciangăi.

De astădată este „Telegraful“ din Bucuresci, care respunde în chipul următor:

Teoria raselor e la ordinea ḑilei.

După Italia, după Germania, după agitaţiunea panslavistă, vine agitaţia maghiară.

În cursul lunei aceştia s'au petrecut la Pesta lucruri ciudate. Maghiarii cu un cortegiu de neadevĕruri istorice sfruntate, ridică şi ei drapelul naţionalităţilor, şi în setea lor de mărire, aruncându-şi ochii pe chartă, caută în toate părţile vre'un colţ de pământ asupra căruia sĕ'şi intoarcă revendicările lor.

Moldova este aproape.

Într'un colţ al ei locuesc câteva mii de Ciangăi emigraţi aci — se înţelege din causa bunului traiu, de care se bucurau în patria lor originară — şi bucurându-se, la scutul dreptăţei tradiţionale românesci de toate bunurile, pe care o legislaţie liberală şi leală le poate da.

Atât a fost destul patrioţilor dela Pesta pentru a clădì un întreg sistem de neadevĕruri şi de neesactităţi istorice, pe care s'ar sfii de a le spune cel mai mediocru scolar din clasele începĕtoare.

Lăsând la o parte cele ce d. Lászlo spune in broşura sa despre suferinţele conaţionalilor sĕi, despre administraţia românească şi despre starea ţĕranilor nostri din Moldova, sĕ ne oprim puţin asupra fantasiilor istorice ale acestui respectabil maghiar; „Moldova este o ţeară, care a fost locuită de Cumani şi de Pecenegi şi asupra căreia maghiarii au drepturi istorice. Mai toate oraşele Moldaviei au fost întemeiate de aceste vlăstare ale neamului lui Attila şi apoi lăsate moştenire Vlahilor venetici.„

Acestea sûnt în scurt punctele, pe care patrioții din Pesta 'și readimă nu dreptul de a ajuta pe Ciangăi, ci mai scim și noi ce visuri de întindere și cuceriri scumpe inimilor maghiare!...

Sĕ admitem pentru un moment că Cumanii și Pecenengii cuprindênd țeara în care coloniile romane clădiseră de mult încă orașul Iași, s'au stabilit în ea și au zidit ei, popor nomad prin escelență, sate și orașe cotropite apoi de Vlachii *venetici*, ar da oare aceasta vre un drept consângenilor lor, maghiarilor, asupra acestei țĕri față cu scoborătorii Dacilor, poporul autochton și Românilor, popor întâiu cuceritor? Chiar în casul când această rasă ar stăpânì și adi acest ținut, drepturile lor ar fi nule față cu revendicările imprescriptibile ale Românilor.

Ne scoborâm dintr'o rasă voinică și mândră, dela care odată cu caracterul, limbă și datini am moștenit și convingerea că: *Adversus hostes eterna auctoritas est.*

Dacă cine-va ar trebuì sĕ se teamă de judecățile, pe care le-ar pronunța istoria în aceste contestații, apoi aceia nu putem fi noi, Românii, strănepoți ai celor mai vechi popoare europene, ci barbarii, veneticii de curênd în această parte a lumii, unde învățară dela noi secretele vieții stabile, bine facerile civilisațiunei.

Adversus hostes eterna auctoritas est. Și bine ne pare de agitațiunea născută peste munți, căci ea ne îndreptățesce, nu a reclama pământul strămoșesc și cere seamă vrăjmașilor noștri de tirănia sub care gem atâția frați ai nostri, ci și, a rĕspunde — lucru mai practic deocamdată — cu aceeași mĕsură șoviniștilor vecini, constituindu-ne în societăți filantropice și comitete de ajutorare a tinerimei române lipsită de mijloace de studiu din causa avidității unguresci. . .

. . . . . .

În Bucovina, sub monarchia austriacă, Românii de patru ori mai puțin numĕroși ca în Ungaria, se bucură pe larg de drepturile politice; glasurile deputaților lor resună liber în parlamentul din Viena, scoalele lor sûnt înfloritoare și universitatea din Cernăuți e pe jumĕtate românească. În Ungaria, grație escepționalei legi electorale pentru Transilvania, Românii sûnt lipsiți de cuvênt; limba lor, gonită din viața publică, este persecutată și în scoală; banul lor, sudoarea frunții lor, slugesce tirăniei maghiare pentru a'și face nouĕ arme, de opresiune; și inițiativa privată chiar e oprită de a ajuta scoala românească.

Și în fața acestei stări de lucruri, noi sĕ n'avem drept a da strigătul de alarmă, a ne gândì sĕ facem pentru frații nostri apăsați ceea ce Maghiarii vor se facă pentru suferințele imaginare ale Ciangăilor?

Încă odată, cele petrecute cu această ocasiune la Pesta ne dau pe deplin acest drept.

În lupta pentru esistența dintre rase, triumful e asigurat aceleia, care are mai multă vitalitate. Și așa de bine e chibzuită legea naturei, încât succesul unei naționalități asupra alteia e totdeauna în folosul civilisațiunei și progresului în omenire. Pĕtrunși de eficacitatea acestei legi, noi românii, rasă fină și veche, asteptăm cu încredere lupta cu maghiarismul, a cărui ședere în Europa n'a contribuit cu nimic la înaintarea culturei în această parte a lumii, din mijlocul căruia n'a resărit nici odată vre o ilustrațiune și ai cărui regi și generali mai vestiți au fost români ori alți streini numai maghiari nu, care luptă ne promite o isbândă lesne de câștigat.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Avrig, 24 Decemvre, 1882. Adunarea învĕțătorilor gr. or din despărțământul al III-lea, protopresbiteratul Avrigului, al Reuniunei învĕțătorilor români gr. or. din districtul Sibiiului ținută în centrul protopresbiteratului, în comuna Avrig la 5 Decemvre st. v. a. c.

Conform decisiunei comitetului central al Reuniunei învĕțătorilor gr. or. din districtul Sibiiului a convocat adunarea de constituire a despărțĕmêntului al III-lea (pp. Avrigului) învĕțătoriul primar din Avrig, Ioan Când a.

La diua prefiptă 5 Decemvre a. c. se presentează mai mulți dd. preoți și învĕțători din loc și giur și cu toții asistară la servițiul divin.

După celebrarea sântei Liturgii și invocarea Duchului sânt se întruniră dd. preoți și învĕțători dimpreună cu un numĕr frumos de public întreg comitetul parochial și cel politic din loc în una din salele edificiului s olar destinată pentru ținerea ședinței de constituire.

Fiind astfel membrii adunați, învĕțătoriulprimar din Avrig Ioan Cândea deschide ședința cu o cuvêntare potrivită arĕtând scopul și interesul cel mare al acestor Reuniuni învĕțătoresci; cuvêntarea aceasta bine acentuată a produs în publicul adunat o însuflețire suprindĕtoare

După deschiderea ședinței și constatarea membrilor presenți (6 preoți și 14 învĕțători) a urmat în dată constituirea despărțĕmêntului, alegêndu-se președinte diaconul și învĕțătoriul primar din Avrig, Ioan Cândea, secretar Nechita Luculeț, cassar învĕțătoriul din Sebeșul inferior, Toma Doican, ear membri în comitet Ioan Petrișor învĕțătoriu în Porcești și Ioan Lupea învĕțător în Sărata.

Fiind astfel despărțĕmêntul constituit după toate formele, se însinuă cu prelegeri practice: învĕțăt. Procopiu Clonța din Viștea superioară, din Religiune „despre Dĕeu și esistința lui“, ear Nechita Luculeț din Gramatică „despre difinițiunea Substantivului“. Ambele prelegeri au dat prilegiu la o critică interesantă, la care au luat parte învĕțăt. Ioan Petrișor, I. Lupea, I. Gligor și I. Cândea.

De toate cele premerse a fost suprins publicul adunat în cât convingêndu se despre zelul neobosit al învĕțătorilor întru înaintarea tinerimei poporului îndată sau însinuat ca membrii ajutători următorii domni:

Michail Cândea paroch în Avrig, Dionisiu Calefar paroch în Sărata, și Georgiu Cismaș paroch în Porumbacul sup. apus, Atanasiu Sebeșan fost învĕțător; Michail Luculeț primar com, Savu Berghea cassar com, Vasile Cândea colector, Ioan Ilincea comerciant, Nicolau Mihaile econom, Irimie Răduț econom și Ioan Vlad econom; acestia toți din Avrig.

Cu mare plăcere a fost primită acea încunosciințare din partea presedintelui despărțĕmêntului, că comitetul central al Reuniunei învĕțătorilor gr. or. din districtul Sibiiului a aflat de bine a esmite — în urma resoluțiunei Prea venerab. Cons. Archid. — învĕțătoriului din Porcești Ioan Petrișor un *Laudatoriu* pentru zelul și diligența arĕtată pre cariera s'a: acest Laudatoriu au stîrnit atât în corpul învĕțătoresc cât și 'n publicul present o îndoită insuflețire și încuragiare.

Fininduse agendele adunărei în cea mai bună ordine — spre lauda conducĕtoriului — ședința se închee prin o cuvêntare potrivită a președintelui despărțĕmêntului, la care ia multămit unul dintre învĕțători.

În fine nu pot trece cu vederea o impregiurare nejustificabilă — că din 3 domni preoți și un d. Adm. ppresb. din loc, numai unul singur preot s'a făcut membru ajutătoriu. *A. N.*

Varietăți.

* Escelența Sa LMC. baron de Schönfeld, comandantul corp. XII de armată, a sosit în 8 Ianuarie la Brașov.

* (Distincțiune.) Vestitul român din Maramureș, Mihalka Laszlo, are nu de mult, rangul de consiliar regesc; ear acum de curênd pentru meritele distinse ce și le-a câștigat pe terenul afacerilor publice este decorat cu ordinul coroanei de fer classa III.

* (Postal.) Dela 1 Ianuarie 1883 n. greutatea simplă a unei epistole s'a ridicat dela 15 la 20 grami. Deci dela datul de mai sus epistolele de greutatea până la 20 grami se franchează numai cu 5 cr. (loco 3 cr.)

* (Reuniunea rom. de cântări din Sibiiu) va da Duminecă în 2/14 Ianuarie 1883, la 7 oare seara, în sala dela *„Musikverein“* (Pământul mic Nr. 2.) concertul sĕu ordinar, cu următoriul program:

1. Partea I din „Cruciații“ de *N. W. Gade.*
2. Air variè, p. violon de *Ch. de Beriot.*
3. Arie pentru sopran din opera „Nunta lui Figaro“ de *W. A. Mozart.*
4. „Hora“ (Eată hora sĕ'nvêrtesce...) pentru cor mixt și acompaniare de piano de *G. Dima.*
5. Jocuri slavice pentru piano a. 4 m. de *A. Dvorak.*
6. Douĕ cântări pentru o voce de *Alt*:

a) Recit și Ariost din oratoriul „Paulus“ de *T. Mendelsohn B.*

b) Arie din opera „Orpheus“ de *C. W. Gluck.*

7. Finalul actului prim din nefinita operă „Loreley“ de *F. Mendelsohn Bartholdy.*

Biletele se vor estrada Sâmbătă în 13 și Duminecă în 14 Ianuarie st. n. a. c. dela oarele 4—5 d. a în cancelaria „Asociațiunei transilvane“ strada Cisnădiei Nr 7.

P. T. membrii sûnt rugați a'și lua biletele necesare, căci fără bilete întrarea nu e permisă, ear la cassă bilete nu se vor elibera.

Sibiiu în 9 Ianuarie st. n. 1883.

Comitetul.

* (Himen). Dl Nicolae Dușoiu, comerciant din Brașov, este încredințat cu dșoara Maria I. Popp.

* (Bal.) Reuniunea femeilor române din Zernești și giur arangiază bal pe Sâmbătă în 8/20 Ianuarie a. c. în sala edificiului scolar din Zernesci.

* („Ciangăii sûnt mântuiți.“) Pentru opera cea mare a transplantărei ciangăilor, îmbrățișată cu atâta foc sacru de diarele maghiare, „Pesti Napló“, verhovnicul apostolilor maghiarizărei, a adunat până acum, într'un restimp abia de douĕ luni, suma grandioasă de 12 fl. 36 cr. Laudă dlui profesor Dr. Biermann din Sibiiu, care cu ofertul sĕu de 2 fl făcù vêrf acestei colecte imposante. Acum ciangăii își pot lega curelele pentru a pornì la drum!

* (Denunciare sau escusă sau ce?) „Egyetértés“ dela 9 Ianuarie n. are sub rubrica „Vidék“ între alte următoarea denunciare sau escusă:

„Dela Sibiiu primim șirele aceste! În cetatea Sibiiului este o foaie carea se chiamă *Telegraful Român*, susținĕtorul ei este mitropolitul greco-oriental, Miron Roman*); direcțiunea el io dă și se ocupă cu politica, în deosebi cu afaceri de instrucțiune și bisericesci. Foaia aceasta odinioară sub fericitul metropolit br. Șaguna era de un spirit blând în anii cei dintâiu ai metropoliei lui Miron Roman urma o atitudine patriotică deamnă de laudă, astădi? nu scim causa, dar așa au devenit de estremă, ca Zastava și nu se ocupă cu alt ceva decât cu tema: „Maghiarul omoară pe român pe toate terenurile,“ Cu „Telegraful Român“ ne întâlnim apoi și pe vêrfurile munților; îl afli pe masa fie cărui preot pentru că *musai* sĕ'l prenumere, apoi din acesta mai cu seamă comunele greco-orientale de trei ori pe septămână se adapă cu ură contra maghiarului. Preotul și poporul cunoasce din novela aceasta tipărită, cursul lumii, afacerile țĕrii, pentru că nu e cas, unde satul sĕ poată arunca o privire într'altă novelă și cu deosebire într'una ungurească. Cât ar fi de folositoare edarea unei foi românesci cu directiune bună patriotică și espedarea ei pentru un preț cât se poate de eftin. Acum vorbesc de instrucțiunea română. Cum e scoala română? Sûnt și scoale bune, vorbesc însĕ în genere despre maioritate. Deplorabile sûnt, padimentul e pământul, prin plafond se vede ceriul vênĕt, mobilele: una sau douĕ bance de cârciumă, recuisitele: bastonul, învĕțători cu sutele numai cătane obșite (soldați demiși de serviț) sau învĕțăcei veniți acasă dela cetate, inspecțiune nimica, resultat nimica. Organele instrucțiunei se năpăstuesc apoi asupra preoților asupra metropolitului și cer sĕ facă ceva. Metropolitului i scrie apoi protopresbiterul: că lucrul nu e așa, că e reavoință în cestiune, ear' metropolitul gr.-or. *nu mai învrednicesce pe organele instrucțiunei nici măcar de un respuns*, ese însĕ în Telegraf, că maghiarul aici sau colo vrea sĕ omoare scoala românească. Faptă e, că causa scolară română în părțile transilvane este cea mai negleasă. Numai în câte un loc, unde sĕ află pptopresbiteri conscienționși, sûnt scoalele în stare bună, și metropolitul în loc de a considera binevoitoarea atragere a atențiunei se simte vĕtămat prin aceasta. Nu este nici un cas că din Sibiiu sĕ fie plecat vre o dată vre-un visitator de scoale ca sĕ se convingă cu ochii proprii de starea cea tristă. În fața locului merge după placul fiesce căruia și autoriritatea scolară este aceea, carea nu scie cum i se află scoala! Cu atât mai mult lucră în „Telegraf.“ Cu atât mai vêrtos înjură pe maghiar, că suprimă scoalele române. Meargă afară și convingăse cu ochii proprii, că unicul inimic al scoalelor române e preotul român, atunci vaietele vor fi superflue.“

Trei lucruri găsim noi în șirurile diarului „Egyetértés“, afară de minciunile cele multe parte estemporate, ear parte malițioase: *a)* denunciarea, cualificând pe Telegraful de nepatriotic, cu care denunciantul indigită guvernului din depărtarea lui „Egyetértés“ de sigur la vre-o disciplină mai severă pentru „Telegraf“ de o parte și de alta pentru metropolitul, care nu poate fi responsabil pentru un diar politic dacă denunciantului nu i se pare patriotic de ajuns; *b)* slaba escusă sau rectificare a casurilor Alma, Valendorf, în fine *c)* potta de a redige vre-o foaie română „bună-patriotică“ și eftină, căci mare e și minunată puterea fondului de disposițiune!

Lumea în deobsce dice, că soarele se tot mută în giurul pământului; invețații, că pământul nu stă locului ci el se mișcă în giurul soarelui. Dacă scriitoriul „șirelor“ se gândia la impregiurarea aceasta, poate că ajungea sĕ'și esplice atitudinea „Telegrafului Român“, care nu s'a schimbat; s'a schimbat inse a șovinismului, care mârâ cu iuțeală potențată politica maghiară la estrem.

---

*) Respectivul ar trebuì se cetească testamentul fericitului metropolit A. br. Șaguna. Red. T. R.

* (Proselitism?) Dela Totoiu ni se scrie şi noi estragem, pe lângă toată reserva, că în comuna numită, unde lângă 145 familii greco-orientale ortodocse se află şi vre o 30 greco-catolice (unite), preotul gr. cat. Maxim Jurca neliniscesce poporul gr. or. Cu scop a bună seamă, de a'şi înmulţi turma sufletească, îndeamnă, scrie corespondentul, pe creştinii gr. or. a'şi părăsì biserica, promiţênd funcţiuni numai cu a treia parte din ceea ce dau preotului lor greco-oriental. Ba se scrie în corenspondenţă, că a promis, doar chiar şi în scris, 'că pământul segregat pentru biserici şi scoale 'l va lăsa în folosinţa celor ce vor părăsì religiunea. Mai departe cetim în corespondenţă, că preotul gr. cat. M. J. în noaptea dela 7/19 Decemvre a. c., a adunat oameni de pe uliţi şi din cârciume şi i au dus la sine, unde le a dat vin de a beut până la meḑul nopţii. De acì, continuă coresp., s'au dus preotul gr. cat. cu vre-o 15 inşi, pe cari i a câştigat pentru credinţa sa, la cârciumă şi acolo au jucat împreună până de către ḑiuă. — Am regreta foarte mult, când ar fi tocmai aşa cele înşirate din corespondenţa din cestiune. N'au Românii destule necasuri: să se mai sfăşie şi persecute şi între sine?

* (Înmormêntarea lui Gambetta.) Pompa funebră a lui Gambetta a avut loc în mijlocul unei mulţimi nepomenită de lume; trecerea cortegiului a ţinut două oare. Mai multe, care încărcate cu coroane, aduse sau trimise din toate colţurile Franciei, mergeau înaintea carului funebru. Cortegiul a fost salutat în tot percursul său prin strigătele de trăească Francia! Trăească Republica! Întreaga poporaţiune a Parisului şi de prin pregiur s'a dus pe drumul cortegiului. Corpul lui Gambetta plecat dela palatul Bourbon la ameaḑi n'a sosit de cât după două oare la cimitirul Père-Lachaise, unde stătù espus în sala morţilor până au fost luate dispositiele spre a fi transportat la Nizza.

La cimitir, d. Devès, ministru al justiţiei, care fusese asemenea parte din cabinetul Gambetta, a pronunţat un discurs, în care a salutat remă şiţele mortare ale marelui patriot, care a căḑut prematur, dar care lasă Francia liberă şi prosperă. Ordinea republicană în năuntru şi demnitatea pacifică a Franciei în afară sûnt de acum înaintate afară de ori ce atingere.

Mai multe discursuri au fost pronunţate, unul între altele în numele societăţei Alsacienilor-Lorenilor din Paris, de către d. Chauffaur care a ḑis: „Datorim lui Gambetta o durere virilă. Marele patriot e mort, dar Francia e aici vie, viteză şi gata a respunde la apelurile destinului ei".

* (Têrgul Sibiiului de earnă) care de astădată a fost luni, a treia ḑi de crăciunul nostru a fost slab, ca de multe ori de alte dăţi. E lucru aproape firesc. Românii, cari fac majoritatea ţinutului, nu 'şi lasă serbătorile de dragul târgului şi dacă lipsesc ei, lipsesc târguitorii.

* **(Pesteră interesantă).** Dela Cristeşti ni se scrie în 28 Dec. următoarele: Deşi sunt preot în comuna aceasta Cristeşti de 17 ani precum şi locul natal totuşi nu avuseiu ocasiune aşa ca în 19/12 a. c. a vedea ceea ce voiu descrie mai jos. Fiind invitat de poporanul meu Mateiu Avram ca se servesc des de dimineaţa serviciul divin căci dênsul are voie ba sau şi pregătit a face cumând (pomeană). Invitaţi erau la 120 de persoane pre cum şi doi preoţi tot de confesiunea noastră Iacob Petric şi Stefan Ivascu. După ce se finì serviţiul divin cam pre la 10 oare dimineaţa plecaiu dela Sta. Biserica cu poporul întreg în numër de 60—80 persoane şi după cum poporul acesta e situat printre munţi şi locuri rele abia după 1 oară ajunserăm la locuinţa invitătorului acolo erau încă 10—20 persoane asteptând sosirea mulţimei. Ajungênd la locul hotărit şi obiceiul fiind fuseiu silit am lua puţin timp de pausare, apoi la espresa dorinţă a invitătorului începui sinţirea casei (Feştania). Şi precând eram pe la sinţirea apei sosesc şi cei doi preoţi. După finirea feştaniei la care toţi 3 preoţi luarăm parte vedem afară o mulţime de popor bărbaţi femei afara de copii ca vre o 150 persoane.

Acum ce e de făcut? 'şi cugetă preprietarul pe când în odaia lui nu încăpeau mai mult ca vre-o 30 persoane. Ştiu ce vom face 'şi ḑise, vom merge în peştera din apropriere acolo e loc, se mergem dar căci după cum am auḑit şi Chr. în pesteră sau născut ḑiseră alţi, şi aşa plecarăm trei preoţi în frunte şi apoi poporul neurmărea spre pesteră care nu era departe de casă ca vre-o 150 paşi şi ce se veḑi? acolo în pesteră pe unde întrarăm era o masă întinsă, pentru fie-care individ invitat era o doniţă (cofă) de brad, doi colaci şi o luminare aprinsă, conform datinei poporului. — După rugăciunea de masă apoi cu toţii ne aşeḑarăm pe bănci de trunchiu şi incepură a gusta poporul rachiu mai întâiu şi bucate de post apoi şi câte 3—4 pocale de vin. După ce mulţimea să depărtà prela ale sale eu cu doi tineri împreună mă urcaiu spre fundul pescerei unde să vedeau gauri foarte mari, dar nu te poteai urca făr de scări. Veḑênd aceasta alţii cari cunosteau interiorul peşterei ḑiseră: „Ai voe Dle părinte să veḑi şi mai departe" merserăm şi mai departe spre stânga ca vre-o 10 stêng. şi întrarăm pre alta gaură dar aceea gaură era mai strimtă abia puteau merge două persoane alăturea, merserăm drept ca vre-o 10 stêng: apoi gaura era vintriş parte spre peştera cea mare unde nu puteai vedea nimic fără luminare, aprinseiu luminarea. Mergem, mergem dar dela un loc numai putem merge căci gaura aşa era de strîmtă încât abia puteam merge tîrîş pe pântece; de altcum te puteai convinge că e tăiată de mână omenească. —

Am mai mers aşa incă mult pană în fine am ajuns la un loc ce era ca o odaie cât de spăţioasă, acolo ce să veḑi? făcută masă şi lângă masă nesce forme de oameni tăiaţi în peatră în chip de călugări cu cartea de rugăciuni în mână.

Erau încă o mulţime de găuri într'o parte şi într'alta dară nu m'am mai putut urca. Stânca în care e peştera de partea de către răsărit are o înălţime aproxinativ de 200 sting. şi o lăţime ce de 100 sting.

Această peşteră după spusele celor bătrâni ar fi fost asilul creştinilor pe timpul păgânismului şi tot odată şi asilul multor locuitori de prin pregiur în timpul de grele suferinţe ale românilor persecutaţi, ba chiar şi din ţeară*) şi-au aflat scăpare pe aici în anul 1848

Mateiu Moruşca,
preot gr. or.

* Mortalitatea în Sibiiu din 1882) a fost cu totul 721 indiviḑi; 390 parte bărbătească şi 331 parte femeiască. După vêrstă: 40 s'au născut morţi; până la 2 ani 165, dela 2—5 ani 48: dela 5—15 ani 51; dela 15—25 ani 58; dela 25—40 ani 79; dela 40—50 ani 73; dela 50—60 ani 59; dela 60—70 ani 72; dela 70—80 ani 64; dela 80—90 ani 11; dela 90—100 ani 1. După causele morţii: nenorociţi 3; sinucişi 9; de dinţi 10; de sgârciuri (cârcei) 22; de inflamaţiuni 99; de erupţiuni friguroase 88; de apoplecsie şi paralisie 73; de boale în sânge, inclusive difteritice 91; de apă 32; tuberculoşi 72; de friguri seci (lentă) 26; degeneraţiune 35; slăbiciune de bătrâneţe 39; debilităţi 25; din alte cause 34

*) „Ţeara" numesc munteni din giur comunele de sub poalele munţilor unde se află viţa de vie.

* (Bubatul.) Vărsatul grasează în Bistriţa. În suburbiul de jos s'a închis din causa acestei epidemii scoala.

* (Ape mari.) Budapesta, după telegrame dela 8 Ianuarie este în pericul de a fi înundată. Dunărea a crescut mereu. În cercul III a întrat apa. Sorburile (pumpele) sûnt în neîntreruptă activitate. — Dela Raab se telegrafează că apa a înundat suburbiul Ujváros. Győrsziget este deja prada înundărei.

* (Despre apele mari în Ungaria) se telegrafează dela Budapesta în 9 Ianuarie n. că apa în Dunăre s'a urcat de doi centrimetri. Starea a fost aşa dară alaltă eri 670. Insula Schütt şi Margareta din Dunăre este inundată.

* **(Tragerea loteriei Esposiţiunei Triestine)** după insciinţarea ce ni s'a făcut, s'a amânat pe 18 Februarie n.

* (Unde dai şi unde creapă) Cetim în „Resboiul": Find-că vorbim de falimente, să notăm una nostimă.

Toată lumea cunoasce faimoasa circulară a principelui Bismarck către camerele de comerciu din Germania, prevestindu-le să se ferească de comerciul român, că în România dau toţi faliment.

Bine că ce e german nu dă faliment nici odată: numai agentului consular din Botoşani d. Baker i s'a întâmplat în calitate de comisionar al casei Fister din Leipzig, că a dat an în numele acelei case un faliment pe înfundate, în care mulţi ş'au lăsat din banii lor.

Oare pe asta a sciut'o escelenţa dela Varzin.

Loterie.

Mercuri 10 Ianuarie n. 1883.

Sibiiu: **56 81 9 17 28**

Bursa de Viena şi Pesta

Din 9 Ianuarie n. 1883.

	Viena	*B-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	118.20	118.55
Renta de aur ung. de 4%	85.50	85 50
Renta ung. de hârtie	84.75	84 95
Împrumutul drumurilor de fer ung.	135 —	115.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	89 75	89.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.—	109.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	94.—	93.50
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea pământului	97 75	98.—
Obligaţiuni ung. cu clausulă de sorţire	95.40	95.—
Obligaţiuni urbariale temeşiane		97.—
Obligaţiuni urb. temeş. cu clausulă de sorţire	97 — 95.25	95.—
Obligaţiuni urbariale transilvane		98 75
Obligaţiuni urbariale croato-slavonice	98.25 99 —	98.50
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea ḑecimei de vin	97.75	97 75
Sorţi ungurești cu premii	114.—	113.75
Sorţi de regularea Tisei	109.25	109 75
Datorie de stat austriacă în hârtie	76 90	76 85
Datorie de stat austr. în argint	77.70	77.75
Renta de aur austriacă	95 85	95.50
Sorţi de stat dela 1860	130.30	130.50
Acţiuni de bancă austro-ung.	834 —	835.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	274 —	273.50
Acţiuni de credit austr.	284.10	284 40
London (pe poliţa de trei luni)	119.40	119.30
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina"	—.—	100.—
Argint	—.—	—.—
Galbin	5 63	5.63
Napoleon	9.47	9 47
100 marce nemţesci	58.52½	58.52½

Nr. 186. [329] 3—3

EDICT.

Marina născută Stanciu Marcu din Gurariului, carea dela anul 1878 a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei bărbat Dumitru Arsenie tot de acolo şi pribegesce în lume fără a să sci ubicaţiunea ei, — prin aceasta să citează, ca în termin de un an şi o ḑi dela prima publicare a acestui edict să se presenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră şi în absenţa ei se va pertracta şi decide procesul divorţial intentat de bărbatul ei.

Sibiiu, 18 Decemvre, 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Săliştei ca for matrimonial de I. instanţă.

Nr. 37 ex 1883. [336] 2—3

Publicare de licitaţiune.

Pentru liferarea de **1024 metrii cubici de lemne de ars,** recerute de Institutul reg. ung. pentru alienaţi, şi anume pentru timpul de 1883/4 se escrie în înţelesul înaltei ordinaţiuni ministeriale un concurs.

Oferte scrise, timbrate cu 50 cr. conţinênd 200 fl. v. a. ca vadium şi sigilate pentru aceasta liferare să se prede la subsemnata Direcţiune până în **30 Ianuarie a. c. la 12 oare de ameaḑi** şi în ele trebue să fie descris soiul, lungimea şi grosimea lemnelor oferte, asemenea şi aceea că pentru cât voesce oferentul a aduce metrul cubic de lemne de fag, şi pentru cât cel de stejariu.

Oferte, care nu corespund acestei publicaţiuni, ori cari sosesc întârḑiate, nu se pot lua în considerare.

Sibiiu în 5 Ianuarie 1883.

Dela direcţiunea Institutului reg. ung. pentru alienaţi.

Publicaţiune.

„Restauraţia" din grădina Nr. 3. în *strada Schevis* se dă în arêndă.

Condiţiunile mai de aproape se pot vedea în cancelaria subsemnatului inspectorat în *strada măcelarilor Nr. 32.* unde se primesc şi ofertele.

Sibiiu, 3 Ianuarie 1883.

Inspectoratul localităţilor archidiecesane. [334] 2—3

100 de stângini metr.

lemne de foc (fag şi 17 stângini brad) se află de vêndare **loco** Tălmaciu (Balta neagră.) Asignaţiuni se pot căpăta la Administraţiunea redacţiunei sau la D. Paroch **Emilian Cioran** în **Reşinari.**

[328] 3—3

Nr. 5886. 1882 [335] 2—3

Publicaţiune.

Tribunalulu reg. din Elisabetopole aduce la cunoscinţa publică, că în privinţa concesiunei comasarei generale a hotarului comunei Haşfaleu se pune termin **diua de 20 Februarie 1883 d. a. la 3 oare** în satul Haşfaleu ta casa judelui comunal, pe caretermin toţi proprietarii din comună sûnt avisaţi cu aceea că părţile care nu se vor presenta se consideră ca şi când ar consimţì cu comasuţiunea, — şi că esemplarul cel dintâiu al petiţiunei se poate vedè la tribunal. Pertractarea o conduce Nicolae Székely judecător reg. dela tribunal

Din şedinţa tribunalului reg. din Elisabetopole ddto 11 Decemvre 1882.

Nagy Lajos m. p. pres. **Butak** m. p. notar.

Nr. 5735 1882 civ. [332] 3—3

Publicaţiune.

Pentru pertractarea rugărei lui Teodor Cozocea proprietar din Elisabetopole cu privinţă la concesiunea comasărei hotarului Elisabetopolei s'a ficsat pe **diua dela 22 Ianuarie 1883 înainte de ameaḑi la 9 oare** la acest tribunal regesc în sala cea mică de şedinţe, ceea ce se aduce la cunoscinţa proprietarilor interesaţi ca să se presenteze acolo pe calea publicităţii pe pe lângă observarea că aceia, cari nu se vor fi presentat, în 'înţelesul art. de lege XLV §. 9 se consideră că cousim cu comasarea.

Din şedinţa tribunalului reg. din Elisabetopole ţinută la 4 Decemvre 1882.

Nagy Lajos m. p., presid. **Butak** m. p., notar.

Redactor răspuḑător **Nicolau Cristea.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

BIBLIOTECA CENTRALA SIBIU